

Al poble podem veure diversos edificis modernistes

La llegenda del castell de Caldes, la bruixa que es menjava els nens petits

Monument que recorda el mestre Francesc Mas i Ros.

Al puig de Sant Grau, hi fou bastit l'antic Castell de Caldes, convertit posteriorment en hospital i en gran part destruït a la fi del segle XIX. El castell defensà la vila medieval juntament amb les muralles. El folklore s'encarregà de bastir una llegenda sobre la «Mala-vella», de la qual hi han dues variants, segons Salvador Ginesta. Una diu que el castell de Malavella era habitat per una bruixa, que exigia, per menjar-los el lliurament d'infants periòdicament. Un cop un servent li canvià l'infant per les entranyes d'un gos que la bruixa menjà amb força satisfacció.

Després, en saber-ho, condemnà el criat a ser penjat, però no es produí el fet perquè, al mateix temps d'anar-se a complir la sentència, la bruixa patí un fort atac i morí. L'altra versió també té a veure amb un servent que no acomplí les ordres donades per la bruixa, i en voler aquesta castigar-lo, el poble va calar foc al castell on la vella

morí entre flames. Així desaparegué el castell i la «Mala-vella».

L'església parroquial de Sant Esteve, antiga possessió del monestir de Breda, conserva tres absis i part de la disposició basilical romànica. Té al seu davant una gran plaça.

Part de la batllia reial de Llagostera

Al segle XII Caldes formava part d'una batllia reial amb Llagostera i, posteriorment, formà part de la baronia de Llagostera.

El municipi de Caldes comprèn, a més, el veïnat de Folgueroles, i l'ermita de Sant Maurici, bastida aprofitant les restes de l'antic castell de Malavella.

El terratrèmol de 1775 estroncà temporalment les fonts. El 1945, a la fi de la segona guerra mundial, hi fou establert, a instàncies dels aliats, un centre d'internament per a súbdits dels països vençuts, residents a l'estat espanyol, implicats en el na-

cionalsocialisme.

El nucli del poble

El nucli del poble es troba al centre del terme municipal entre els pujols de les Moleres, de les Ànimes, i de St. Grau. La majoria de les edificacions són de la fi del segle XIX, principi del XX, quan es revaloraren les aigües minero-medicinals, i es va formar una expansió del petit nucli inicial centrat per l'església de St. Esteve. Hi ha un conjunt de cases modernistes, testimoni de la importància balnearia que tingué en aquella època. Al voltant de la vila, s'han construït moltes cases residencials.

La superfície forestal

La superfície forestal ocupa la major part del territori. Hi ha 72 Ha de pasturatges i hi predomina l'agricultura de secà amb unes 500 hectàrees de cereals i ferratges sobre la de regadiu, que es

troba localitzada a les zones properes a l'Onyar i a la riera de Sils. La ramaderia consta d'uns 700 caps de bestiar boví establert. És important, també, la cria de bestiar porcí i d'animals de granja.

La festa major de Caldes està a punt de començar amb tot el que això implica. Gresca continuada i ganes de passar-s'ho bé per part de tothom, sobretot dels més joves, que de l'envelat seguiran al correfoc i del correfoc a l'esmorzar de primera hora i així continuaran anant a dormir quan els actes programats els deixin. Les mestresses tindran convidats a dinar i tots plegats es reuniran si encara es manté el costum de reunir-se, la qual cosa s'ha perdut i es va perdent cada vegada més.

La comissió de festes que compta amb vuit membres està actualment totalment legalitzada amb uns estatuts propis i compta amb tot el suport de l'Ajuntament.

El nou programa festiu i la tradició d'envelat

Una de les originalitats que cada any presenta la festa major de Caldes són els programes d'actes que cada any canvien de forma i mida. Enguany, la programació de les festes ens ve donada mitjançant un programa en forma de calendari. Membres de la comissió ens comenten que «cada vegada és més difícil canviar el format i donar-li formes noves a una programació festiva. Entre altres coses és una tasca difícil perquè cada vegada ens és més difícil trobar idees noves. Una idea nova suposa també que cada any el programa s'encareixi més. Enguany, el calendari ha sorgit per una suma d'idees dels membres de la comissió. Tothom hi deia la seva i hem anat agafant o desestimant idees segons hem cregut convenient. Com tots vuit som molt ben avinguts no hem tingut massa problemes en aquest sentit».

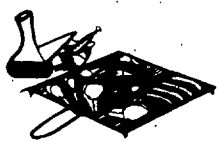
Tres envelats per a tres classes diferents

La vila de Caldes sempre ha tingut tradició d'envelat. Tant és així que molts anys enrra Caldes havia arribat a tenir tres envelats diferents. Existien tres penyes diferents: la dels rics, la dels pobres i la dels pagesos amb les seves faixes i barretines. D'aquesta manera tothom estava content i tothom tenia la seva festa particular.

També parlant d'una colla d'anys enrra, hem de recordar que la festa major de Caldes s'havia celebrat per St. Esteve ja que aquest és el patró de la vila. Ara per St. Esteve és molt poc el que es fa recordant que abans havia estat festa major.

Obra del grup Traspunt

Enguany, el grup de teatre Traspunt oferirà l'obra «El meu sogre és un barrut». Actuaran el dia 8 d'agost a l'envelat, a les 6'30 de la tarda. Els actors seran els següents: Pilar Quer-Espèrança, Isabel Farré-Juanita, Montse Varas-Conxita Rufart, Mª Àngels Masllorens-Dofia Bárbara de Barril, Llorenç Rustullet-Papitu Rufart, Jordi Delemus-Joan Barril, Josep Canalet-Jaume Baldufeta, Marc Ramionet-Lluís Roca.

LA BRASA
RESTAURANT

Ctra. Sta. Coloma, 21 - RIUDARENES
Tel. 85 60 17 - 85 62 81
DILLUNS TANCAT

Rambla Recolons, 12
17455 CALDES DE MALAVELLA
(Girona)
Tel. 47 03 92

Modes

ASTRAL

Núria Llorente i Castro

Sant Antoni, 2
Tel. 47 09 97

17455 CALDES DE MALAVELLA
(Girona)

Can GQILI

CALDES DE MALAVELLA - Ctra.N-II Km. 701 - Tel. (972) 47 02 75